

Posudek konzultanta na rigorózní práci Mgr. Jiřího Bílka „Vývoj diplomatických vztahů mezi Apoštolským stolcem a Československem v letech 1918-1950, 121 (118) str. vlastní text, seznam použitých pramenů a literatury 6 str., přílohy 17 str.

Předložený spis představuje verbalizovaný výsledek dalšího studia, jímž autor dílem přepracoval (kap. 6. a 7.), dílem doplnil ale především rozšířil (kap. 10. – 13., Závěr a některé přílohy) téma, které před časem obhájil v magisterském studiu.

Z názvu práce, měříme-li věc pohledem mezinárodněprávním, nikoliv s ohledem na věcné – obsahové souvislosti se „vymyká“ stručná kapitola 9. (str. 80-82) pojednávající o diplomatických vztazích Apoštolského stolce a (první) Slovenské republiky, která je dovedena jen do léta r. 1940. Další vývoj slovenské problematiky není sledován separátně ale převážně jen v poznámkách „pod čarou“ kapitol následujících, (např. str. 102 a 105) což ztěžuje – myslím alespoň pro některé čtenáře - interesantní komparaci o přístupu a konkrétním postupu Apoštolského stolce k (jakoby?) týmž otázkám po zániku ČSR (březen 1939) a po zhroucení Slovenské republiky, např. předání budovy, prostor, eventuelně dalších aktiv obnovené československé legaci nebo zda-li byl dalším pracovníkům slovenské mise odmítán azyl jako pracovníkům čsl. velvyslanectví po okupaci, aj.

Celkově vykazuje posuzovaná práce autorovu nezpochybnitelnou erudici, z níž bych chtěl vyzdvihnout jednak jeho snahu o obstarání maxima informačních zdrojů, včetně netištěných kvalifikačních prací zpracovaných na jiných fakultách UK, jednak cit pro analýzu a komparaci těchto zdrojů umožňující mu rozpoznat významnou hierarchii získaných poznatků.

Tvůrčí schopnosti rigorosanta samozřejmě některá dílčí témata jen otvírají a ponechávají je dalšímu studiu. Tak např. zůstalo „nedořešeno“ jmenování pražského světícího biskupa Eltschknera do Českých Budějovic, které nějakým způsobem muselo přece rezonovat po obnovení ČSR. Proč netrval Řím na jeho uvedení na biskupský stolec po osvobození, jaký měla k věci postoj československá strana? Z kanonickoprávního pohledu sídelním biskupem byl, stolec nebyl „impeditus“ a přesto, pokud je mi známo, setrval v Praze na pozici světícího biskupa do počátku padesátých let.

Jinou takovou otevřenou věcí, jejíž význam je ovšem jistě jen marginální, avšak mohla by přinést některé detailnější informace k pozastavení diplomatických vztahů je další životní cesta Dr. K. Ratha. Kde pracoval dále, žije ještě, pokud ne, nezanechal nějaké písemnosti. A třetí příklad, ten by, ve srovnání s předchozím, byl zřejmě významnější. Rigorozant je

oprávněně zdrženlivý k subjektivním vzpomínkám P. Machuly o vztahu Apoštolského stolce k prozatímnímu zřízení v Londýně. Nelze vyloučit, že vedle vatikánských archivních zdrojů, by poznání mohlo být rozšířeno i studiem archivu britského ministerstva zahraničních věcí, které církevní poměry v obnoveném Československu prostřednictvím velvyslanectví v Praze pravidelně monitorovalo a komentovalo. K této věci by byl povolanější osobou předseda rigorózní komise, který ve fondech tohoto ministerstva pravidelně bádá.

A ještě jednu poznámku k sumarizujícímu Závěru práce. Text je velmi instruktivní a řekl bych, že i použitelný pro nějakou širší monografii o diplomatických vztazích ČSR s mezinárodněprávními subjekty. Mohl by však ještě obsahovat nejen přehled diplomatické každodennosti, respektive causerie, ale i hlubší hodnocení jediného smluvního dokumentu Modu vivendi, jeho plnění, neplnění a vyjadřování se o něm, už proto, že ještě při podpisu neratifikované smlouvy se Svatou stolicí v r. 2002 se objevily úvahy zda by v ní nemělo být výslovné ustanovení o jeho zrušení.

Druhou obecnější věcí s trvajícím rezonancí k dnešku, a proto s potřebou právního shrnutí otázky, je úsilí (většinou ovšem slovenské) o vytvoření slovenské církevní provincie, což je i pro dnešní Slovenskou republiku svrchovaně citlivé - a po krátké naději - opět nedosažitelné přání, takže zřejmě maďarská lobby bude mít v kuriálním zákulisí vlivnější pozice (?).

Nemám žádných pochybností o tom, že tato hluboce fundované práce bude úspěšně obhájena a autorovi dávám k uvážení, zda by v práci na tématu nechtěl pokračovat v rámci budoucího studia doktorského.

V Praze dne 20.2.2007

Doc. JUDr. Vladimír Kindl